

AAN DE KEIZER WAT AAN DE KEIZER, AAN GOD WAT AAN GOD TOEKOMT

Overweging Negenentwintigste Zondag door het jaar, 19 oktober 2014 - Dominicuskerk, Utrecht

Farizeeën en herodianen: een kongsi van aartsvijanden

- Herodianen pappen aan met de Romeinen,

Farizeeën strijden voor de joodse identiteit.

Zegt Hij *ja*, dan verraadt hij het joodse geloof: hij ontkent Gods heerschappij.

Zegt hij *nee* dan is hij staatsgevaarlijk: hij staat op tegen de keizer.

Jezus' reactie: *Laat eens zien wat je zelf doet* - de munt van de keizer gebruiken, zoals je ook gebruik maakt van bestaande instellingen en regelingen.

Hij is niet gekomen om op de stoel van de keizer te gaan zitten,

om een nieuwe staat te stichten met nieuwe wetten,

en de orde te handhaven met de sterke arm van leger en politie.

Dit tot teleurstelling van zijn leerlingen:

als de menigte hem tot koning wil uitroepen weigert hij dit,

bij zijn arrestatie roept hij geen interventiemacht te hulp

en verbiedt hij Petrus het zwaard te hanteren.

Hij is duidelijk niét uit op macht die afdwingt.

Waarop dan wel? Sommige christenen hebben het zo uitgelegd:

Je hebt het gebied van het persoonlijke geweten

en je hebt het terrein van de openbare orde;

en die twee moet je gescheiden houden.

'De markt heeft zijn eigen wetten', 'Politiek is compromissen sluiten'

'Bandieten en krijgsheren vragen om een interventiemacht'.

Wat zegt Jezus zelf? *Geef aan God wat aan God toekomt.*

En wat komt toe aan God? Alles: *van God is de aarde en al wat daarop is.*

En dat is - je zou het op het eerste gehoor niet denken - bevrijdend!

Luister maar naar een kort gedicht van Gerard van 't Reve - jaren geleden:

Zuster Immaculata die al vier en dertig jaar

verlamde oude mensen wast, in bed verschoont, en eten voert,

zal nooit haar naam vermeld zien.

Maar elke ongewassen aap die met een bord: dat hij

vóór dit, of tegen dat is, het verkeer verspert,

ziet 's avonds reeds zijn smoel op de tee vee.

Toch goed dat er een God is.

Goed dat er een God is, iemand die opkomt voor mensen in de verdrukking

Niet op de manier van een koning of politicus die nieuwe regels maakt,

maar op de manier van een profeet die zich druk maakt hoe je de regels invult.

Goed dat er een God is: iemand die garant staat voor weggedrukte mensen:

dat de waarheid boven haalt en zorgt dat hun recht gedaan wordt.

Je kunt het geloof in God afschaffen - dat klinkt misschien bevrijdend.

Maar welk geloof komt er voor in de plaats?

De zelfredzaamheid van het autonome individu?

De leidende rol van onze natie, de superioriteit van het blanke ras?

De macht van de kijkcijfers, het geloof in de markt?

We hebben genoeg meegemaakt hoe onmenselijk dat kan uitpakken.

Aan God hoort de aarde en al wat daarop is betekent:

- niet buigen voor de heerschappij van het kapitaal:

de aarde hoort **niét** toe aan de vrije markt en de winst;

- niet buigen voor de heerschappij van de kijkcijfers:

niet zij oordelen over mijn waarde; **Één** is er die oordeelt;

- niet buigen voor de heerschappij van de wapens:

het gelijk komt **niét** uit de loop van het geweer: **Hij** brengt aan het licht.

De eerste lezing zegt van de machtige koning Cyrus:

God neemt hem bij de hand om aan zijn volk Israël de vrijheid te schenken.

Macht staat in dienst van bevrijding, niet van uitbuiting.

En Jezus zegt ergens: ik drijf duivels uit, maak zichtbaar dat God is gaan regeren terwijl jullie, farizeeën, een volgeling tot kind van de duivel maken.

God is bijbels gezien iemand die ziet waar anderen langs je heen kijken

die een hand uitsteekt waar ieder houvast het laat afweten

die tegen alles in blijft roepen om recht en gerechtigheid.

Ik eindig met een gebed op de wijze van een psalm:

*Heel anders bent U, God,
dan de godheden der aarde.
Zij drukken mensen neer,
terwijl U afdaalt naar wie neerging.
Tegen groten en sterken in
houd U hoog wie klein en zwak is.*

*Heel anders bent U, God:
de roep om recht bent U.
Enig bent U onder ons:
om van harte te aanbidden.
Dat wij door Ú ons laten leiden
en óók anders worden: zoals U.*

Jozef Essing o.p.

VOORBEDEN

Bidden wij tot God, heer van hemel en aarde,
die ons bevrijdt van alle kwade machten
en ons herschept naar zijn beeld

- L Heer onze God, wij bidden U
voor allen die regeren en besturen op aarde.
Laat hen niet uit zijn op eigen macht of aanzien,
maar ijveren voor gerechtigheid in eigen land
en vrede met andere volken.
Eeuwige, wij roepen U aan ...

- L Beziel met uw Geest, Heer,
onze geloofsgemeenschap
en de kerk van Jezus Christus wereldwijd.
Laat ons in levende lijve zichtbaar maken
hoe U nabij bent aan mensen in verdrukking.
Eeuwige, wij roepen U aan ...

- L Geef wijsheid en moed
aan de bestuurders van ons eigen land.
Dat zij de kracht van hun beleid zoeken
in aandacht voor de zwaksten,
voor mensen in armoede of zonder burgerrecht.
Eeuwige, wij roepen U aan ...

- L Gedenk ons die hier bijeen zijn
op zoek naar inspiratie en verbondenheid.
Dat wij ons niet verschuilen achter woorden of regels
maar met hart en ziel daar aanwezig zijn
waar mensen eenzaam zijn en in nood.
Eeuwige, wij roepen U aan ...